

LATVIJAS PAŠVALDĪBU IZPILDDIREKTORU SANĀKSME

PROTOKOLS

2024. gada 10.maijā
Talsu novada dome

Nr. 05.

Sanāksme atklāta plkst. 10.00
Sanāksmi vada LPIA valdes priekšsēdētājs U.Fjodorovs
Sanāksmi protokolē LPS padomniece S.Sproģe
Sanāksmē piedalās (reģistrācija pielikumā)

Darba kārtība:

Uzrunas, novada prezentācija <ul style="list-style-type: none">Talsu novada domes priekšsēdētājs Andis ĀboliņšTalsu novada domes izpilddirektors Ivars Haselbaums un vietnieks Valdis Bārda
LPIA valdes informācija <ul style="list-style-type: none">LPIA priekšsēdētājs Uģis Fjodorovs
Koks būvniecībā. Klimatneitralitāte un mežs. CO₂ un koks. Dabas daudzveidība un saimnieciskie meži.
Koks būvniecībā <ul style="list-style-type: none">Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūta (MEKA) direktors Andrejs DomkinsUgunsdrošības inženieris Edvīns Grants
LVM koka māju stāsts. CO ₂ un koks. <ul style="list-style-type: none">Arhitekta Ija RudzīteZaļās mājas vadītājs Kristaps CeplisBūvuzņēmējs - Dore (Kristaps Drone); SIA "CMB" moduļu māju ražotāji Artis Dzirkalis un Mārtiņš Prīsis
<i>Pusdienas</i>
Klimatneitralitāte un mežs. Dabas daudzveidība un saimnieciskie meži. <ul style="list-style-type: none">LVM Meža apsaimniekošanas plānošanas vadītājs Aigars Dudelis
<i>Jautājumi, komentāri.</i>
LVM reģionālā centra (koka būve) un Dundagas pils apskate

Talsu novada domes priekšsēdētājs **Andis Āboliņš** uzrunā sanāksmes dalībniekus un atgādina, ka viens nav karotājs. Regulāras izpilddirektoru tikšanās ir pierādījums, ka ik mēnesi sanākot kopā veidojiet kopīgu viedokli. Saka jau, ka “” 2 galvas kopā gudrākas..” Ja sanāk kopā ap 50, tad pavisam labi!
Talsos saka- “kur ta liksies, Talsos tiksies!”

Izpilddirektora vietnieks **Valdis Bārda** iepazīstina ar novadu (1.prezentācija pielikumā)

Prieks, ka tieši Talsu novadā, un – tieši Dundagā LVM koka būvē- par koka un meža tēmu, jo pats daudz ar koku darbojies pirms “dzīves pašvaldībā”. Vakar Talsos laba diskusija ar Krauzera īpašnieku, tāpat ar Kristapu Klausu.

Talsu novads liels, spēka zīmes ieliktas Talsu bruncī. Kultūras iestādes, pasākumi, pašdarbnieki.

Investīcijas. Liela problēma, ka nevaram tik daudz palīdzēt sakārtot vidi, cik vajadzētu, lai uzņēmēji var straujāk attīstīties un investēt savu peļņu attīstībā. Mežā sabiedrība redz vairāk dabas vērtības, bet nesaprot, kā veidojas valsts budžets.

Talsu bagātās tradīcijas, pasākumi. Lepojamies

Meža apsaimniekošanas speciālists **Raivis Jekums** (1.1.prezentācija pielikumā). Novadam vairāk kā 260ha. Izgatavots meža apsaimniekošanas plāns (AB Timber). Plānu apstiprināja vadība, pasūtīts vērtējums. Sakārtoti dokumenti, palēnām uzmēra, inventarizē. Ir prioritātes. Jāsaprot, ko dara pēc kailcirtēm (~30ha)- lēmums- atjaunot! ~ 37ha krājas kopšana.

Kā organizē krājas kopšanu, lai pieskata kvalitāti?- pats bieži atrodas mežā, kontrolē, iezīmē tehnoloģiskos kokus. Galvenais ir uzraudzība!

Kāpēc tik daudz kailcirtes?- nekas nebija darīts ilgu gadus, pēc vecuma gandrīz visas.

Kā labāk veidot iepirkumu- ar vai bez atjaunošanas uzreiz?- katrā gadījumā jāvērtē.

2.§

LPIA priekšsēdētājs **Uģis Fjodorovs** izsaka pateicību novadam par labi sagatavo pasākumu un informē par LPIA aktualitātēm:

1. Valdes un ieinteresēto izpilddirektoru diskusija 9.05. Talsos

SIA “Krauzers “ uzņēmuma apskate un diskusija ar valdes priekšsēdētāju **Andi Araku**. Krauzers dibināts 1998.g.,no 2023.g.īpašnieki Andis Araks un Kaspars Eihe. (prezentācija V1 pielikumā)

230 darba vietas. Apgrozījums 30 milj.EUR 4 pamatnozares- mežizstrāde, transports (15 kokvedēji+ vēl 2 un viens mācību kokvedējs), zāģmateriāli, enerģētika(30 000m3 šķelda). Citi pakalpojumi (dienesta viesnīca, kravas auto serviss, riepu serviss, kokmater.izvietošana, nostiprināšana)

Mācību kokvedējs- ar instruktoru apmāca un piedāvā arī citām kompānijām.

Katru gaidu nomaina 2-3 kokvedējus, šogad nevienu, jo ekonom.situāc.tāda.

Jaunā apaļkoka zāģēšanas līnija, kamīnmalkas ražošana, elektroenerģijas pieslēguma jaudas palielināšana un sava transformatora ierīkošana.

Labā sadarbība ar pašvaldību – 10 īpašnieku ielu atdalīja, par “1EUR” pārdeva pašvaldībai, tagad laba asfaltēta iela- pašvaldība sakārtoja ar ES fondu līdzekļu piesaisti.

Sociālās iniciatīvas- Ēnu diena, ekskursijas uzņēmumā, Kurzemes plānošana sregiona nometne Atspere u.c. atbalsta komandu sportu.

Izglītots, gudrs, uzticīgs darbinieks- uzņēmums spēks.

Uzņēmums vecajā Lauktechnikas teritorijā.

Eksporta tirgi- pasaule(ne uz sankcionētajām zemēm), attīstīti daudzi virzieni.

Talsu novada izpilddirektora vietnieks Valdis Bārda- infrastruktūras izveide UD attīstībai Talsu pilsētā. (prezentācija V 2 pielikumā)

LKF viceprezidents, eksperts **Kristaps Klauss** iepazīstina ar nozares aktualitātēm, izaicinājumiem (prezentācija V3 pielikumā).

Kā izpildīt bioloģiskās daudzveidības stratēģiju? – cīņa par 13% LR teritorijas, kas interesē “zaļos”, arī meža nozares ļaudis. Jaunaudzes neinteresē. Problēma, ka katru atsevišķo 1 ha grūti apsaimniekot, tādēļ aizsargāt vēlas lielas plātības... nozarei grasās atņemt pusi no saimnieciskajiem mežiem! Par to arī cīņa.

Šobrīd 18% ierobežoti, vajag 30%. protam izvietot! Buferzonā vajag ļaut saimniekot, ar ierobežojumiem, bet ļaut!

Ierobežota saimnieciskā darbība mežā, strauji sašaurina kokrūpniecību un saistītās nozares. Klimata neitralitātes stāstā- svarīgi neizvest apaļkokus, bet pārstrādāt dēļos, tad CO2 nogulda.

Rīgas kapučīno paaudzei meža nozari nevajag!

Ar ko plānota reģionos aizstāt kokrūpniecību? Pievienotā vērtība uz 1 nodarbināto- koksne ir 4.vietā.

Koka ēkas, kurās nenakšņo. Kokrūpnieki skatās uz pašvaldībām šajā virzienā!

Jāmaina domāšana! Reģipsis un saplāksnis- cena atšķiras ļoti, bet m2 cena galarezultātā sienas apdarē neatšķiras!

Valmieras novada galvenā arhitekta **Zanda Lapsa** - sapnis par koka būvniecību, par partnerību būvniecībā - arhitekts, projektētājs, būvuzņēmējs, pašvaldība, valsts.(prezentācija V4 pielikumā)

Sapnis, ko katra puse varētu labāk darīt.

Pasūtītājs- ar viņu visvairāk jāstrādā.

2. Dundagas muzejs (īpašnieks **Gunārs Laicāns**) – 4 paaudžu un šī laika posmu liecības.
3. LPIA sanāksme 5.06.Alūksnē: Publisko ūdeņu apsaimniekošana, pilsētvides veidošana pie publiskajiem ūdeņiem; Iespēja iepazīties ar uzņēmējiem, kas strādā “Biznesa stacijā”; Pašvaldību budžeti- esošā situācija un nākotnes skatījums; Pieredzes stāsts - šķēršļa likvidēšana uz Alūksnes upes; Aktualitātes meliorācijas jomā
4. KP anketa pašvaldībām par atkritumu apsaimniekošanu- tirgus izpēte. Saruna 13.05.ar KP
5. VK revīzija par pašvaldības meža apsaimniekošanu 5 pašvaldībās (Saldus, Sigulda, Krāslava, Alūksne, Jelgavas novads) Ļoti sliktas intervijas ar VK, argumentus neklausās. Iesniegtos argumentus neņem vērā. Jāgaida VK revīzijas ziņojums.
6. LPIA valdes un ekspriekšsēdētāju vizīte Čehijā 18.-23.05. (Aldis 22.05.)- Pavasara konference, STMOU ČR 30 un mācību programma.
7. LPIA delegācija ICMA Eiropas konferencē Haselt (Beļģijā) 30.05.-01.06.
8. LPIA pieredzes semināri 7.-13.06.Beļģijā- ar autobusu un prāmi turp, atceļš ar lidmašīnu. Pieteikušies 34 cilvēki. Rēķini izsūtīti. Apmaksāt līdz 15.05.
9. Dažādi jautājumi:
Meža dienas 2024.projekts iesniegts, summas saskaņotas līdz 08.05.pl.15.00
Videseiminārs par pielaižu valsts noslēpumam pieprasījuma noformēšanu
29.05.pl.11.00 izglītības- info centrā ŠŪNA atkritumu apsaimniekošanas tīkliņš (dati, DRN, AARC)

3.§

Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūta direktors **Andrejs Domkins** priecājas par iespēju tikt ar pašvaldību izpilddirektoriem. Par koka būvēm daudz runāts, Čiekurs saņemts. Tagad jāmaina domāšana Zaļā kursa virzienā. Visi dusmojas, bet Zaļajam virzienam 2 puses.

(2.prezentācija pielikumā). Būvniecība ļoti pievēršas kokam. Izaicinājums, ka koksne paliks mazāk, konkurence gan Latvijā, gan ārzemēs uz šo mūsu koksni būs daudz lielāka.

Institūts testē, izglīto. Aptuveni 30 cilvēki darbojas (arī kolēģi ārzemēs)

Zinātnes un testēšana srezultāts realizējies ar reāliem praktiskiem projektiem, nostiprinājušies Eiropā. Klienti izveido, institūts testē, notiek ražošana. Ja vakar runa bija riskiem, tad arī jāredz iespējas, kas ielikta zaļajā virzienā.

- Prezentāciju turpina MEKA Ugunsdrošības inženieris **Edvīns Grants**. Idejas par Kopenhāgenas semināru. Nodega 17.gs.pildrežģa biržas ēka, mainīja jumtu restauratori. Mākslas vērtības izglāba, zuda viena vērtīga statuļa, ka satradās tornī. Glāba ugunsdrošā siena. Projektēju vienmēr, lai arī pasūtītāji mēģina mainīt, jo dārgi... vajag!

Pasūtītājs jāsagatavo, jāsaprot, ka daudz dažādas intereses, iespējas! Es nesaprotu Jūsu lietas, arī par mani ir labāki speciālisti, nevaru būt augstprātīgs.

Ēkas ar fasādēm nedrīkst skatīties viena uz otru, dāņu ugunsdrošības speciālists iejaucas plānotāju darbā, mainīja novietojumu.

Šveicieši rādīja, kā hidranti, springleri u.c. izvietojami. cilvēki aiziet bojā, tas dārgāk!- filozofija.

Klimatneitralitāte – pamats Parīzes vienošanās. Zviedrija bija klāt un turpina būt iniciatori. Reikjavikā saoulcināja visus skandināvus, lai vienota izpratne. Vienojās, ka daļa no būvprojekta ir klimatneitralitātes aprēķins, harmonizēts starp visām ministrijām. Zviedrija nolēmusi, ka būs līderis pasaulē!

Mērķi, kas jāsasniedz, noteikti. Svarīgi eksperti ir pašvaldības, jo galvenie, kas atbildīgi par teritoriju un iedzīvotājiem. Noteikts arī, ka jāskatās ar kaimiņiem, arī kaimiņvalstīm.

Pasākumu plāns, kas jā dara, lai sasniegtu klimata mērķus 2025.gadā.

Būves dzīves cikls.

2027.gadā plāno iekļaut renovācijas un atkritumu lietu ekvivalentus.

Zemes izmantošanas mērķi un klimata neitralitātes sasniegšana, arī meža apsaimniekošanā, kā uzskaitīt CO₂ Zviedrijā problēmas- ēku mitrums.

Kā dabūt kopā visas ministrijas un kopīgu izpratni Latvijā?

4.§

LVM koka māju stāsts. CO₂ un koks.

- Arhitektes **Ijas Rudzītes** stāstu prezentē Valdis Bārda (3.prezentācija pielikumā)

Visu LVM ēku autore. Projekta izstrāde no 2014.gada.

Koka būvju paraugi Eiropā (Bavārija, Austrija, Rotheris pašvaldības mūzikas nams u.c.)

Koka ēku projektu devīze- Mežs ir mūsu zaļais zelts!

Par atkritumiem mācām jau no bērnu dārza, par koka būvēm vajag līdzīgi.

LVM Dundagā pēc nodošanas ekspluatācijā pieņēma ekskursijas un darbojās kā TIC!

LVM Jelgavā.

Plānojums un ēku izvietojums, spēja transformēt.

Izmanto tikai Latvijā ražotas līmētas koka konstrukcijas.

Izaicinājumi- koka ēkas *staigā*. Noturīgākas līmētās konstrukcijas.

BIM- būvdarbu plānošanas sistēma.

Pasaule sacenšas par augstāko koka ēku, bet vajag pašvaldību iepirkumos sākt ar mazajām ēkām- bērnu dārziem, piemēram(pavisam cita gaisa kvalitāte)

- Zaļās mājas vadītājs **Kristaps Ceplis** – koks ir mūsu materiāls, ~80 uzņēmēji ražo koka būves, detaļas, mēs mākam, jo visur pasaulē ir mūsu materiāli (CLT ir pat Antarktīdā vienā stacijā)

EM īres namu projekts neveiksmīgs, jo viens rada it kā visiem, bet katram vajag savām vajadzībām pielāgot!

Lielumam ir nozīme, mūsējie prot, bet,vai vajag Latvijā 9 stāvu koka ēku?

Filozofija Zviedrijā- viss ir saistīts un nav pāri citām prioritātēm- daba, cilvēks, veselība, ekonomika.

Mums ir zinātnieki, uzņēmēji, ir LVM, kas uzsācis koka ēku reklāmu. Reklāma ir Ogres bibliotēka un vēl citi.

Gan Zviedrijā, gan Slovēnijā pētījumi par veselību. Nav redzēts, kā cilvēki piekļaujas metāla vai betona kolonai, bet koka- gan! Cilvēki ar dažādām kaitēm

- Būvuzņēmējs - Dores (Kristaps Kimpurs) Ieriķos. (4.prezentācija pielikumā).Pilna cikla būves. Protam darīt, gaidām, kad ļaus arī Latvijā. EPD deklarācija (nevis ražojam, bet samazinām CO₂)

Projekta realizētājs LVM ēkām. Valmiermūzikas ēkas karkasu salika 1.5 mēn.laikā.

Projekti Zviedrijā, Alpos kalnos. Koka konstrukcijas mazcenās īres namiem Vācijā (3 stāvu)

- SIA “CMB” moduļu māju ražotāji **Mārtiņš Prīsis** sava uzņēmuma pieredzes stāstu (4.1.prezentācija pielikumā). Pilns cikls. Festivāla LAMPA pieredze.

Skumjais stāsts par pieredzi ar ministrijām. Jelgavā neizdevās pilotprojekts..

Liepnā bēgļu mājai vajag renovāciju. Varbūt izdosies pilotprojekts.

Posi joist- starpstāvu konstrukcijas.

Tuvākā nākotne- rūpnieciski ražotas koka moduļu mājas. Siguldā pirmā top.

Piemērs, kā pārveidoja Lielvārdes bērnu dārza ēku (metāla karkasa vietā pārveidoja koka karkasu)

Projektē- būvē projekts Priedainē DI dienas centrs.

EM projekts – palīdzība Ukrainai (12 moduļu mājas, katra didaļīga- 2 moduļi) 4-5 dienās samontēja vienu

5.§

LVM Meža apsaimniekošanas plānošanas vadītājs **Aigars Dudelis** - Klimatneitralitāte un mežs. Dabas daudzveidība un saimnieciskie meži. (5.prezentācija pielikumā)

Koks ir labs, to pierādīja iepriekšējie runātāji. Arī mežs ir labs un 2 pamatlietas- zeme un mežs. Kā labi, labāk apsaimniekot.

Labā meža apsaimniekošana?- ir sarežģītas definīcijas, runā par ilgtspēju, bet svarīgas meža vērtības un funkcijas (ekonomika, rekreācija, dabas daudzveidība, meži sargā mūsu ūdeņus, mežs var palīdzēt mazināt klimata pārmaiņas. Bet jāredz visas vērtības un to kopums jānosargā vienmērīgi! Mežsaimniecībā ilgtspēja izriet no paša saimniekošanas veida.

Meža nozares nozīmīgums reģionos (8-20% no ekonomikas) katrs lēmums par meža apsaimniekošanu ietekmē visu reģionu. Saistītās nozares.

Ceļi- 12000 LVM, citu īpašnieku. Vajag ceļus labā stāvoklī, lai klientam nav jāveido noliktavas. Ceļu vajag visu gadu. Daļa posmu sliktā stāvoklī. Sarunas ar pašvaldībām (atzīstu, ka ilgus gadus uzturam labas attiecības)

Koksnes produktu realizācija pašvaldībās. Mežs - liela vērtība, jāapsaimnieko tā, lai teritorija iedzīvotājiem būtu labums! Kas jādara?- inventarizācija; saimnieciskās darbības ierobežojumi (arī bioloģiskās koksnes sertifikāta nosacījumi) Labi, ja virs 1000ha ir apsaimniekošanas plāns. Zeme, koki pieder pašvaldībai- jāsaprot atsavinot, kurā posmā, kā izdevīgāk kokam mainīt īpašnieku (pārdod cirsmu, pārdod krautuvē, nogādā pircējam.) Visur vajag sapratni un pieredzi, uzraudzību. Novērtējums, izsole (pirms izsoles jābūt skaidram procesam un izmaksām) un uzraudzība! Svarīgi mērīt vietā, kur īpašnieka maiņa!

Meža apsaimniekošana pilsētā. Jāpievērš, kādi labumi iedzīvotājiem ir prioritāri (parasti tā ir rekreācija). Bet jāatceras, ka koki noveco un paliek daudz uzņēmīgāki pret slimībām, bojājumiem. Piemērs no Daugavpils un Augšdaugavas- mežs ir pilsētas plaušas, bet ne pārraugušas audzēm. Koks oglekli noglabā un izdala skābekli, bet to dara mežs spēka gados (40-80 g.v., jaunākiem maz skujuas, maz piesaista, vecie vairs nespēj uzkrāt un ražot- noliktava pilna) Tas arī ar klimata rēķināšanu jāņem vērā.

CO₂ emisiju aprēķināšana mežsaimniecībā- visas izmaiņas, kas kopējā krājā. Mūsu metodika un zviedru metodika (atšķirīgi skatāties)

ZIZIMM rēķinot, jāredz kopaina.

Koksne kā kurināmais- atjaunīgs resurss (saule un vējš var pievilt janvārī)

Palielināt meža platības- no klimata viedokļa ir ļoti labi

Pēc definīcijas - purvs vai mežs ir klimatam labi (purva atklātos laukus nevajag ilgi turēt)

Vairāk jābūvē no koka!

ES nozīmes biotopu kartēšana. Ko tālāk?- ļoti daudz sugas sadzīvo ar mežu un meža apsaimniekošanu. Ir sugas, kam vajadzīga netraucēšana (sēnes vēl citas sugas)

LVM ~20% teritorijas ir biotopi. VARAM saka, ka vēl (60+20% sugu vajag biotopus), jaunā platība +10%!

Mikroliegumu izveidošana līdz vienošanās ir nepārdomāta, nevar par to vienoties, jo tā ir īpašumtiesību aizskaršana. Tad faktiski no VARAM puses grib ierobežot LVM platības 40% apmērā.

Komentāri, jautājumi:

- Kas vajadzīgs id, lai vairāk koku izmantotu?- vajag rēķinu! Nē, vajag pilotprojektu ar aprēķiniem, mezglus, metodiku.

- Šodienas cena , ilgtermiņa uzturēšanas izmaksas. Faktiski dzīves cikls jāērķina.
- Lēmējvaras pārliecināšana

Novada apskate:

Videoieraksts LPS mājas lapā.

Sanāksmi beidz plkst. 17.30

Sanāksmes vadītājs

U.Fjodorovs

Protokolēja

S.Sproģe